

ADELGÅRDENS PÆDAGOGISKE LÆREPLAN 2019

Sidst revideret 17.10.19

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hvad siger Dagtilbudslovens § 7	3
HVAD SIGER LOVEN	3
HVAD SIGER LOVEN	3
Barnesynet	4
HVAD SIGER LOVEN?	4
Adelgårdens barnesyn	4
Dannelse og Demokrati	5
HVAD SIGER LOVEN?	5
Dannelse og Demokrati i Adelgården	5
Legen	5
HVAD SIGER LOVEN?	5
Netværkets udviklingsprojekt om Børns leg og legekompetencer	5
Børnefællesskaber	6
HVAD SIGER LOVEN?	6
Børnefællesskaber i Adelgården	6
Det pædagogiske læringsmiljø	7
HVAD SIGER LOVEN?	7
Læringsmiljø i Adelgården	7
Praksisbeskrivelsen omkring "Garderoben som pædagogisk læringsrum"	7
Praksisbeskrivelsen af "måltidet som social arena"	12
Samarbejde med forældre om børns læring	17
HVAD SIGER LOVEN?	17
Samarbejdet med forældrene i Adelgården	17
Børn i udsatte positioner	17
HVAD SIGER LOVEN?	17
Børn i udsatte positioner i Adelgården	17
Sammenhæng til børnehaveklassen (og de mange andre overgange i børnenes liv)	18
HVAD SIGER LOVEN?	18
Arbejdet med sammenhængen i overgange i Adelgården	18
Inddragelse af lokalsamfundet	18
HVAD SIGER LOVEN?	18
Inddragelse af Lokalsamfundet i Adelgården	18
Etablering af en evalueringskultur	19
HVAD SIGER LOVEN?	19
Etablering af evalueringskultur i Adelgården	19
Inddragelse af forældrebestyrelsen	19
HVAD SIGER LOVEN?	19
Inddragelse af forældrebestyrelsen i Adelgården	19

INDLEDNING

Vi starter med en indledning for at fastsætte den lovmæssige ramme for og indhold i den styrkede pædagogiske læreplan.

HVAD SIGER DAGTILBUDSLOVENS § 7

- *Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.*
- *Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.*
- *Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.*
- *Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.*
- *Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.*
- *Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.*

Alle daginstitutioner og dagplejen skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan. Den pædagogiske læreplan udgør rammen for alle børns læring.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes for børnegruppen i alderen 0-2 år og fra 3 år og frem til skolestart. Dagtilbudslovens § 8, stk. 1

HVAD SIGER LOVEN

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende seks læreplanstemaer:

- 1. Alsidig personlig udvikling**
 - 2. Social udvikling**
 - 3. Kommunikation og sprog**
 - 4. Krop, sanser og bevægelse**
 - 5. Natur, udeliv og science**
 - 6. Kultur, æstetik og fællesskab.**
- Dagtilbudslovens § 8, stk. 2 og 4**

HVAD SIGER LOVEN

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Elementer i det fælles pædagogiske grundlag er;

- **Barnesynet.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og demokrati.** Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Legen.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.

- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng med børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Det fremgår også hvordan det pædagogiske læringsmiljø i Adelgården tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes

Det fremgår ligeledes, hvordan vi i Adelgården samarbejder med forældrene om børnenes læring, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene samt hvordan vi i Adelgården har et særligt fokus på læringsmiljøer som skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

I Adelgården integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet vurderes om foråret i lige år i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den pædagogiske læreplan er ikke en lang rapport, som i detaljer beskriver Adelgårdens arbejde med det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring. Læreplanen indeholder nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i Adelgården inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

BARNESYNET

HVAD SIGER LOVEN?

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

ADELGÅRDENS BARNESYN

- Børn lærer hele tiden
- Børn er forskellige og lærer i forskelligt tempo
- Børn har ret til at have medbestemmelse og indflydelse på egen dag

Krav til de voksne

- Vi sikrer en fagligt funderet ramme/struktur hvor børnenes egne ideer og tanker skal fylde så meget som muligt
- Vi stoler på børnene og giver dem ansvar for at være medskabere af eget liv
- Vi giver børnene tryghed til at udvikle sig
- Vi er omsorgsfulde, nærværende og engagerede
- Vi kan og vil børnene og er bevidste om vores vigtige rolle som meningsskabende i dagligdagen

DANNELSE OG DEMOKRATI

HVAD SIGER LOVEN?

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

DANNELSE OG DEMOKRATI I ADELGÅRDEN

I Adelgården bliver børnene hørt og taget alvorligt som led i starten på deres dannelsesproces og demokratiske forståelse.

I vuggestuen ved

- At børnene er med til at vælge og bestemme hvilken sang eller historie de vil høre ved dagens morgensang
- At vi har øje for hvad børnene er optaget af i dagligdagen
- Er med til at vælge og hente legetøj til stuen
- At de voksne sætter ord på børnenes handlinger og reaktioner i dagligdagen

I udflytteren ved

- At børnene selv i høj grad kan vælge hvor og hvad de vil lege og med hvem
- At være lydhøre overfor børnenes ønsker til aktiviteter
- At være med til at tænke tanker om den forestående koloni; hvad skal vi lave, hvad skal vi spise, hvem skal vi sove ved siden af i sovesalen
- At være nysgerrige på og give plads til at se de ting, børnene medbringer for at vise frem for gruppen

LEGEN

HVAD SIGER LOVEN?

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

NETVÆRKETS UDVIKLINGSPROJEKT OM BØRNS LEG OG LEGEKOMPETENCER

Som en del af netværkets udviklingsprojekt om Børns leg og legekompetencer har vi som institution opsat nedenstående mål.

Mål for børnene:

- At kunne lege uden at blive forstyrret
- At få styrket sociale relationer og kompetencer gennem leg
- At være en del af fællesskabet gennem leg

Mål for de voksnes kompetencer

- At kunne rammesætte og skærme samt skabe rum for børnenes leg
- At være guidende
- At være tilgængelig
- At være bevidste om egen position og rolle i legen og rummet; det være sig fordybet/lade være med at forstyrre børnenes leg
- At være bevidste om børnenes dagsorden

Mål for forældreinddragelse

- At få viden om hvad leg er, hvad legen betyder for barnets og barnets legekompentence

Vi udarbejder en praksisbeskrivelse, når vi er færdige med projektet.

BØRNEFÆLLESSKABER

HVAD SIGER LOVEN?

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

BØRNEFÆLLESSKABER I ADELGÅRDEN

I Adelgården har vi fokus på de små og store børnefællesskaber

I vuggestuen ved

- Det store fællesskab på stuen, hvor der leges om morgenen, efter frokost og om eftermiddagen
- Morgensang på stuen
- De små fællesskaber ved frokosten i de små grupper
- Aktiviteterne i de små grupper
- Fællesskaber på tværs af vuggestuen såsom motorik, ture på tværs
- Den ugentlige tur i udflytteren med de 4 ældste vuggestuebørn

I udflytteren ved

- Fællesskabet som dukke omkring borddækning ved måltiderne
- Det store fællesskab omkring legene om morgenen inden vi går ned på marken
- Det store fællesskab i bussen, når der bliver læst historie
- De mange små fællesskaber omkring de daglige opgaver på gården; hente æg, luge i køkkenhaven
- De mange samlinger som eksempelvis om den forestående koloni er med til at skabe fællesskab
- Fællesskabet når der snittes og saves ved bålpladsen
- Skattejagten og diskofesten på kolonien og de små fællesskaber med egen kolonimor eller far i forbindelse med måltiderne, postkortskrivning, morgen og aftenritualerne

DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og læring og helt centralt i arbejdet med den pædagogiske læreplan.

HVAD SIGER LOVEN?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

LÆRINGSMILJØ I ADELGÅRDEN

Nedenstående er 2 eksempler på det pædagogiske læringsmiljø i Adelgården

Praksisbeskrivelsen omkring "Garderoben som pædagogisk læringsrum"

I udviklingsprojektet har vi valgt at arbejde med "garderoben som pædagogisk læringsrum" med særligt fokus på børnenes sociale relationer og medarbejdernes kompetencer til at understøtte dette.

Vi valgte garderoben, fordi det er en pædagogisk rutine som er fælles for både vuggestuen og udflytteren og som giver os mulighed for at skabe genkendelighed ved at bygge bro mellem de to afdelinger.

Mål for børnene:

1. At være en del af fællesskabet

- Få øje på hinanden
- Give en hjælpende hånd
- Vente på tur

2. At danne (nye) relationer

3. At være en god kammerat:

- Respektere grænser
- Hjælpe
- Drage omsorg for hinanden
- Aflæse kropssprog/ansigtsudtryk/følelser

4. At have fokus på opgaven

Mål for personalets kompetencer:

1. At kunne have opmærksomhed og respekt for børnenes perspektiver/intentioner
2. At kunne rammesætte og ikke fastlåse
3. At kunne være tydelige i ALT hvad vi gør
4. At kunne sætte ord på hvad vi gør og hvorfor vi gør det
5. At kunne anerkende og motivere
6. At kunne være nærværende
7. At kunne arbejde siddende
8. At kunne være guidende
9. At kunne arbejde bevidst med at være rollemodel

Måden, vi møder barnet på er den samme, uanset om vi står i en garderobe i vuggestuen eller i udflytteren. Det er med til at skabe bro mellem de to afdelinger og sikre den røde tråd for barnet.

Organiseringen af dagligdagen, en forudsætning for at vi lykkes.

For at sikre at garderoben bliver det ønskede læringsrum og ikke bare et sted hvor vi tager tøj på, har vi erfaret at det er vigtigt at organisere dagen og tiden op til at vi går derud.

Vi prioriterer vores tid således at vi kan forberede børnene på hvad der skal ske og dermed sikre fokus på opgaven, men også i erkendelse af at der er meget mere på spil for børnene, de har hver deres dagsorden, og det skal der også være tid til.

Jo mere vi skal skynde os, jo længere tid tager det!

Vores position som siddende voksen, vi træder lidt tilbage for at børnene kan træde frem.

Vi sidder på vores faste plads i garderoberne, i øjenhøjde med børnene, så vi skaber et rum, hvor børnene aldrig er i tvivl om vores tilstedeværelse. På den måde skabes der ro og tryghed, som igen er medvirkende til at børnene kan overskue situationen og prøve sig selv af. Vi bidrager med et større overblik, der gør os i stand til at være mere guidende og have fokus på anerkendelse og motivation. Børnene har plads til at få øje på og hjælpe hinanden.

Barnets perspektiv, en saglig og legitim dagsorden

Vi har som voksne med vores forberedelse, organisering og tydelige rollefordeling, skabt et rum hvor børnene har tiden til at sætte deres egen dagsorden i spil. Deres summen og sociale interaktioner kan umiddelbart opfattes som uro, men skal i højere grad ses som en vigtig del af rutinen i garderoben. Dette er et indblik i hvordan børnene øver sig i sociale relationer, får klarhed på aftaler og får forhandlet relationer på plads, som en meget vigtig og meningsfuld dagsorden.

Hvordan søren skulle man kunne øve sig i alt dette siddende musestille på numsen i sin garderobe

Beskrivelse af praksis i garderoben som læringsrum

I vuggestuen gør vi os overvejelser, inden vi går i garderoben, omkring hvilken børnekonstellation vi kunne ønske os. Overvejelserne kan eksempelvis gå på om det skal være 4 store børn, der skal øve sig i at kunne selv, eller blandet store og små, så de små både kan se de store tage tøj på og få en hjælpende hånd fra dem. Konstellationen kan ligeledes være bestemt af den efterfølgende aktivitet.

I udflytteren giver det god mening at sætte ord på og forberede børnene ved frugttid på at næste opgave er garderoben. De får nogle konkrete og praktiske anvisninger så som: "Nu skal vi have tisset og vasket hænder og så ses vi i garderoben". Det er kendetegnende for rammen i garderoben at børnene kommer dryssende ud efterhånden som de er færdige på toilettet.

I vuggestuen placerer den voksne sig på gulvet i garderoben, således at de sidder med ryggen til stuedøren, så der skabes et rum i rummet. Så er der fokus på opgaven uden for mange afstikkere.

Oppe i udflytteren sidder den voksne i falkegarderoben med ryggen til døren ud til haven, mens der sidder en voksen i hver af de to ørnegarderober.

Den voksne bliver siddende på sin plads for at være i børnehøjde og for at signalere roen, der skal til for at frisætte børnene og give dem rum for at øve sig i at kunne selv.

Den siddende position medfører ligeledes at vi i højere grad bevarer overblikket og kan være mere nærværende og guidende.

Så kommer vi til den lidt mere krævende del, hvor børnene henter og tager tøjet på. Det kan være svært at finde buksebenet på regnbukserne. Den voksne opfordrer barnet til at prøve selv først og prøve lidt mere. Er det stadig for svært opfordrer vi tit et af de andre børn til at hjælpe det barn, der er lidt udfordret.

Det gør at børnene får øjnene op for hinanden og rigtig tit lykkes det rent faktisk at få tøjet på ved fælles hjælp.

Er opgaven dog alligevel for svær træder den voksne til med en hjælpende hånd.

Ind imellem kommer der også en lille sang om det besværlige bukseben eller de drilagtige sko eller hvad børnene nu skal have på.

Vi er som voksne opmærksomme på børnenes perspektiv samt dagsordener og giver plads til dem. F.eks. hvis et barn gemmer sig i sin garderobe, og et andet barn viser interesse for dette, støtter vi op om at det andet barn også kan gemme sig. Oppe i udflytteren er det særligt vigtigt at give børnene tid og plads til at få aftalt alverdens ting;

Eksempelvis; hvem de gerne vil sidde sammen med på vej hjem i bussen.

Når vi alle er færdige følges vi ad videre i "systemet."

De 6 læreplanstemaer

Sociale udvikling

- Oplever at have en stor ven
- Børnene ser hinandens ansigtsudtryk og vi sætter ord på følelser forbundet med kropssprog og mimik.
- Oplever at give og modtage hjælp
- Et anderledes fællesskab end ellers
- Et samtalerum

Alsidige personlige udvikling (personlige kompetencer)

- Børnene lærer at have styr på deres stumper
- Børnene har fået mere øje på hinanden. Josefine som har gået i vug i 2 måneder, giver meget gerne en hånd med i garderoben. Hun vil gerne hjælpe med at hente de andre sko og hjælpe dem med at tage dem på. Hun viser selv interesse.
- Børnene er blevet bedre til at vente på tur. Ved at de f.eks. ikke græder eller slår hinanden når de skal vente på det bliver deres tur til at få hjælp.
- Børnene lærer at mærke efter om du har lyst til at få hjælp og bliver støttet op af den voksne hvis de siger nej tak til hjælp
- Barnet har mulighed for forståelse af situationen, og samtidig mulighed for at se og forstå hinanden.
- Børnene opfordres til samarbejde og til at hjælpe hinanden, for at få endnu mere øje på hinanden.
- Børnene kan bedre overskue situationen/opgaven når der er en voksen som er nærværende og bliver siddende tæt på dem
- Anerkendelse som veksles til selvværd
- Identitetsskabende, jeg kan hjælpe andre

Krop, sanser og bevægelse

- Får en større kropsbevidsthed ved at øve sig
- Øver sig motorisk ift. selv at hente egne ting i garderoben
- Spejler sig i jævnaldrende

Kommunikation og sprog

- Får ord på knap, lynlås, flyverdragt
- Rum for mange gode snakke, når barnet opdager at bamsen mm ligger på pladsen i garderoben
- Samtaler på kryds og tværs
- "De stille" øver sig i at tage initiativ
- Får sat ord og genstande sammen

Kultur, æstetik og fællesskab

- Årets gang fortalt i tøj

Natur, udeliv og science

- Vi tager stilling til vejret, også børnene.
- Snak om årstiderne; vejr og vind. Hvordan er vejret i dag?, Hvordan var vejret i går?
- Valget af overtøj er med til at sætte rammen for snakken i garderoben – da vi taler om aktiviteten på legepladsen/turen.

Københavns kommunes pejlemærker

Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

- Vi har respekt for barnets perspektiv, anerkendelse.
- Vi er positive rollemodeller gennem ord og handling.
- Vi kan ikke ændre noget hos børnene før vi ændrer det i os selv
- Børnene spejler nærværende voksen som spejler dem

Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber for alle

- Børnene oplever garderoben som et rum, hvor der er plads til mesterlære og hvor børnene har øje for hinanden; i form at blive hjulpet af en ven eller selv give en hjælpende hånd
- Børnekultur. De mindste oplever en anden side af de store (og nogle gange farlige) og får oplevelsen af at have en betydning i børnegruppen foruden deres relation til deres tætteste kammerater.
- *Børnene oplever at være en del af fællesskabet*
- *Altoverskyggende vigtigt at det er noget som børnene giver videre til hinanden*

Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

- *vi tænker sprog ind i alle vores daglige samtaler, også i garderoben*
- *et godt sted at udfordre "de stille", man får nemlig al den hjælp MAN BEDER OM. De lærer at tage initiativ til en samtale*
- *talen åbner døre*
- *et sted hvor der kan være fokus på detaljerne sammen med de børn som har et andet modersmål end dansk.*

Forældresamarbejde – forældrepartnerskaber

- *Vi har inddraget forældrene ved at vise dem film optaget i garderoberne*
- *udstillet vores faglighed, respekt for os som faggruppe*
- *skabt en sammenhæng mellem barnets vigtigste livsarenaer*
- *Dialog om hensigtsmæssigt tøj*
- *Dialog ift. at støtte op om barnets udvikling*
- *Deler viden og teori og gode erfaringer med forældrene*

Sammenhæng – også i overgange

- *sammenhængen starter hos os voksne, vi har med denne proces skabt en platform for samarbejde afdelingerne imellem, som vi ikke har været i stand til at skabe før.*
- *Forventninger til barnet er afstemt*
- *barnet møder den samme rutine, som skaber genkendelighed i en "fremmed" verden.*

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

- *Aktionslæringsmodellen.*

Praksisbeskrivelsen af "måltidet som social arena"

Vi har valgt at arbejde med måltidet med særligt fokus på børnenes sociale relationer og medarbejdernes kompetencer til at understøtte dette.

Vi har valgt måltidet, fordi det er en pædagogisk rutine som er fælles for både vuggestuen og udflytteren og som giver os mulighed for at skabe genkendelighed ved at bygge bro mellem de to afdelinger.

Mål for børnene:

At være en del af fællesskabet

Få øje på hinanden
Giver en hånd
Hjælper
Venter på tur

At være en god kammerat

Respekterer grænser
Hjælper
Drager omsorg for hinanden
Aflæser kropssprog/
ansigtsudtryk/følelser

At tage ejerskab af måltidet

Børnene er de aktive

At have fokus på opgaven

Mål for personalets kompetencer:

- At kunne have opmærksomhed og respekt for børnenes perspektiver/intentioner
- At kunne rammesætte og ikke fastlåse
- At kunne være tydelige i ALT hvad vi gør
- At kunne sætte ord på hvad vi gør og hvorfor vi gør det
- At kunne anerkende og motivere
- At kunne være nærværende
- At kunne arbejde siddende (fordybende position)
- At kunne være guidende
- At kunne arbejde bevidst med egen rygsæk
- At være forberedte

Måden, vi møder barnet på er den samme, uanset om vi sidder og spiser i vuggestuen eller i udflytteren. Det er med til at skabe bro mellem de to afdelinger og sikre den røde tråd for barnet.

Organiseringen af dagligdagen, en forudsætning for at vi lykkes.

For at sikre at måltidet bliver det ønskede læringsrum, har vi erfaret at det er vigtigt at organisere dagen og tiden op til måltidet.

Vi prioriterer vores tid således at vi kan forberede børnene på hvad der skal ske og dermed sikre fokus på opgaven, men også i erkendelse af at der er meget mere på spil for børnene, de har hver deres dagsorden, og det skal der også være tid til.

Vores position som siddende voksen, vi træder lidt tilbage for at børnene kan træde frem.

Vi sidder ved bordene, i øjenhøjde med børnene, så vi skaber et rum, hvor børnene aldrig er i tvivl om vores tilstedeværelse. På den måde skabes der ro og tryghed, som igen er medvirkende til at børnene kan overskue situationen og prøve sig selv af. Vi bidrager med et større overblik, der gør os i stand til at være mere guidende og have fokus på anerkendelse og motivation. Børnene har plads til at få øje på og hjælpe hinanden.

Barnets perspektiv, en saglig og legitim dagsorden

Vi har som voksne med vores forberedelse, organisering og tydelige rollefordeling, skabt et rum hvor børnene har tiden til at sætte deres egen dagsorden i spil. Deres summen og sociale interaktioner kan umiddelbart opfattes som uro, men skal i højere grad ses som en vigtig del af rutinen i forbindelse med måltidet. Dette er et indblik i hvordan børnene øver sig i sociale relationer, får klarhed på aftaler og får forhandlet relationer på plads. En meget vigtig og meningsfuld dagsorden.

Praksisbeskrivelse af måltidet

Rammen om måltidet:

I vuggestuen sidder børnene fordelt ved 3 borde; de mindste, mellemste og de største. De voksne sidder i perioder ved det faste borde, for at sikre genkendeligheden for børnene.

I udflytteren sidder børnene ved deres faste bord med enkelte venner. Der er både store og små ved bordene, så de små har store at spejle sig i og lære af. De voksne sidder på skift ved de forskellige borde.

De opsatte mål for børnene er gældende for hele børnegruppen. Vi støtter op om barnets læreprocesser i takt med udvikling og kunnen.

Vuggestuen

Forberedelse før måltidet:

- Borde og stole stilles klar
- spand og klude tages med ind på stuen
- tjek rullebordet for det rette antal service mm

De børn, som har haft aktiviteter væk fra stuen vasker hænder på badeværelset. Børnene på stuen spritter hænder af ved bordet. Børnene kommer med enkeltvis eller parvis med ud i køkkenet for at hente rullebordet. De finder deres faste bord og egen stol, hvorpå der er et billede af dem selv. De kravler op med eller uden en hjælpende hånd. De tager selv/får en hagesmæk fra stakken på bordet. Hagesmækken hænger ned ad maven på børnene, ærmerne på børnenes bluser trækkes op eller blusen tages af

Under måltidet

Store- og mellem gruppen dækker eget bord, de øser selv op og smører selv.

Den voksne hælder vand i den lille kande, svarende til barnets glas/første streg på glasset. Ved bordet hos de mindste børn øser en voksen op for barnet. Barnet får en hjælpende hånd med at hælde vand op.

Det er en kæmpe hjælp for de mindste og giver dem en bedre balance, at de lærer at holde glasset med den venstre hånd og så løfte kande med højre hånd. Den voksne lægger i starten egen hånd ovenpå barnets hånd, indtil barnet mestrer øvelsen selv. De mindste hjælpes under måltidet. Vi er opmærksomme på, at de får spist og drukket nok. Vi tilbyder vand ad flere omgange. Barnet spiser med egen ske og den voksne har en "hjælpe-ske", som kan komme i spil hvis nødvendigt.

Vi støtter op om at børnene har behov og lyst til at mærke og sanse maden.

De voksne har fokus på at blive siddende og være nærværende under hele måltidet

Efter måltidet

De største og mellemste børn rydder op efter sig selv. De stiller service tilbage på midterste hylde på rullebordet. Børnene får/henter selv en engangsvaskeklud. Børnene har brug for hjælp til at tage hagesmækkene af og lægger derefter selv hagesmækkene på nederste hylde på rullebordet. De voksne sikrer, at hagesmækkene ikke er fulde af mad for at skåne vaskemaskinen. Det aftales på stuen hvem, der har dagens opgave ift. at ordne borde og køre rullebordet ud i køkkenet.

Rullebordet pakkes hensigtsmæssigt ift. Køkkenet; *Det beskidte service øverste på bordet. madrester tømmes over på en tallerken eller i en tom skål. Evt. vandresten i de enkelte glas hældes tilbage i en af kanderne. Bestik samles i en kande. Den rene service samles på midterste hylde.*

Rullebordet køres ud i køkkenet. Ved køkkendøren står en kurv, hvor de beskidte hagesmække kommer i, inden bordet afleveres i køkkenet

Husk at spritte dine hænder inden du går ind i køkkenet.

Frugt i udflytteren

Kl. 13.40:

En voksen og to børn går i køkkenet for at gøre vognene klar til frugttid. Vognene skal indeholde det rigtige antal kopper til børn og voksne samt anretning til det antal borde, vi sidder ved. Husk også våde klude til rengøring efter frugt

Kl. 13.50:

De voksne proklamerer højt og tydeligt at det er frugttid. Udeholdet vender næsen hjemad.... Indeholdt går i gang med at rydde op.

Børnene tisser og vasker hænder, går ind til deres faste borde og finder en plads. Børnene henter som oftest en bog til at kigge i, mens de venter på at alle kommer ind og er klar. Når alle er på plads går dagens dukse ud i køkkenet for at hente gruppens vogn, mens de andre lægger bøgerne på plads.

Nu skal der være ro....(klappesangen/ kroppen aktiveres)

Kl. 14.00:

Duksene deler ud og når alle har fået en kop, skål, tallerken og der er sat frugt og kander med vand på bordene, siges der værsgo med en remse.

Duksene vælger et ord som skal med i remsen, som alle siger højt og som altid slutter med værsgo. Eksempelvis "Ninjago", dinosaur med stor storetå, værsgo"

De voksnes rolle ved bordet er at være guidende og støtte børnene til at hjælpe hinanden. Børn hælder selv op, rækker hinanden tingene og husker at sige tak til hinanden. Og så skal der hyggesnakkes, tid til nærvær ved bordene. Hvem skal mon tørre op, hvis der er nogen der spilder?

De voksne bliver siddende ved bordene, som bidronninger og er nærværende og lader børnene, som arbejdsmyrer, være de aktive omkring måltidet

Kl. 14.15

Tiden er kommet til et fælles indslag af en slags:

- lege som f.eks. Kims leg
- Rim og remser
- Sange eller højt læsning
- fortælle om dagens lege/ture
- nørde omkring "Ugens dyr"
- snakke om vejr og vind, kongefamilien
- massage

Kl. 14.25

Børnene rydder frugtskrællerne op, sætter kopperne o.s.v over på vognen. Duksene tørrer bordene af og stoler op sammen med en voksen.

Vognen trilles ud i køkkenet, som det sidste.

De 6 læreplanstemaer

Sociale udvikling:

- duks, umage makker par, arbejdsprocessen
- bordplan, mixet
- fællesskabets spilleregler
- vente på tur, give plads til hinanden
- De 2 børn, som henter vognen i køkkenet får et fælles ejerskab over dette
- De har et særligt ansvar
- ved borddækning ser de det enkelte barn
- samsætningen af pladserne ved bordene – åbner op for flere relationer
- få øje på hinanden ved borddækning(skiftes til at dække bord)
- at snakke ved bordene
- at kunne hjælpe hinanden(eks: række vandkanden til sidemanden)
- hjælpe med at hente maden hos Camilla giver ejerskab
- fællesskabet ved bordet
- hjælpe hinanden ved bordet
- få øje for hinanden
- den voksne skaber en fællesskabsfølelse ved at blive siddende fordybet og nærværende ved bordet

Alsidig personlig udvikling

- spejle sig
- dele ud
- nærvær
- reflektere
- samvær med andre end sine venner
- Optælling af service passende til antallet af børn ved bordet
- lyttende og ventende på hinanden og på tur
- vente på tur (vente på skålen med mad, som de selv kan øse op)
- at kunne sige fra ift. ikke ønsket mad(om man vil have græskarkerner på suppen)
- spise med både bestik og fingrene
- madmod
- spejle hinandens bevægelser(eks. Slå skeen i bordet, tallerkenen etc)
- afprøve de "spejlede" bevægelser på egen krop
- vente på tur (skal være meningsfuld; ikke vente for venten skyld)
- at turde smage maden (madmod og madglæde)

Krop, sanser og bevægelse

- føle leg
- smage, lugte
- hælde op
- falde til ro(mærke trætheden)
- massage
- de forskellige retter, styrker børnenes smagssans
- ved sanglege danses og synges(ifm måltidet????)
- Børnene øser selv op
- dække bord(hvordan føles de forskellige ting – tyngde på en tallerken)
- hælde/øse op; både vand og mad
- mærke/føle maden
- rydder op - øver balancen
- samler op, hvis man taber noget på gulvet (kravle op og ned af stolen selv)
- øve grov og fin motorik ifm måltidet
- være aktiv deltagende i måltidet
- barnet sanser med hele kroppen

Kommunikation og sprog

- tale med alle
- fortælle, lytte, huske
- historielæsning
- lege
- historie fortælling, rim og remser
- snakke ved bordene
- sange
- "undervisning"
- italesætte hvad børn og voksne gør
- snakke om hvad vi skal spise(eks. når formiddagsvognen hentes)
- bevidstheden om at benævne alt ved navn, og ikke sige " Vil du have mere af det??"
- Barnet lærer at sætte ord på; Jeg er færdig, pege og vise at jeg er tørstig

Kultur, æstetik og fællesskab

- børnekulturen
- voksnes kultur(by kulturen)
- fejre fødselsdage/begivenheder
- venten
- siddende og "spise pænt"
- At have fast bord og voksen at spise sammen med
- At den voksne bliver siddende og skaber rammen om fællesskabet
- At skåle med hinanden
- Børnene viser, hvor deres venner skal sidde
- Fejre højtiderne
- Spiser mad fra hele verden

Natur, udeliv og science

- bringe naturen med ind
- eksperimentere med is og lign.
- fortælle om dyr
- smagsprøver fra haven
- vægudsmykning
- vejret; hver dag snakker vi om vejret og sætter en perle på snor ift hvordan vejret har været: gul perle solskin
- fra jord til bord; smagsprøver/oplevelser fra frugt og urtehaverne
- Se maden før tilberedning (eks. da Camilla kok kom og viste den store rå fisk frem)
- Teste vands form i glas/på bord
- Årstiderne
- Tale om hvor maden kommer fra
- Projekt Åben køkkendøren "Leg med maden"

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

HVAD SIGER LOVEN?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring. Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

SAMARBEJDET MED FORÆLDRENE I ADELGÅRDEN

I Adelgården har vi fokus på at;

- Invitere forældrene ind i børns dagligdag ved at de altid er velkomne til at deltage i samlingen om morgenen eller andre dele af dagligdagen
- Invitere til at forældre tager én dag ud af kalenderen og tilbringe denne med os i udflytteren
- Invitere til fyraftensmøder, hvor vi deler ny viden med forældrene om eksempelvis sprog, mad og "hvad fylder for dig som ny forælder i vuggestuen?"
- Inddrage forældrene på det årlige forældremøde og ved fyraftensmøder i erfaringer og refleksioner i forbindelse med det pædagogiske arbejdet med udviklingsprojekter samt de løbende evalueringer af disse
- Videndele og erfaringsudveksle med forældrene ved de årlige forældresamtaler
- Sikre tid til de daglige snakke om barnets dag i institutionen
- Lave dagseddler og fotos om dagens mange læringsmiljøer på kbhBarn, så forældre får indblik i barnets nyeste skridt ift. udvikling og læring
- De årlige forældresamtaler; sætter ind fra vores beskrivelse af disse på hjemmesiden
- Forældrene altid kan få en ekstra samtale, hvis der er behov eller ønske fra deres side
- Have gode traditioner som inviterer forældrene ind i børnenes verden så som bedste-oldeforældredagen i vuggestuen, forældredagene i udflytteren

BØRN I UDSATTE POSITIONER

HVAD SIGER LOVEN?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. Dagtilbudslovens § 8, stk. 5

BØRN I UDSATTE POSITIONER I ADELGÅRDEN

I Adelgården har vi øje for det enkelte barn og dets trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagligdagen. Vi observerer og iagttager barnet alene og i de mange fællesskaber, som barnet deltager i, i løbet af dagen. Vi ser på barnets intention i stedet for dets adfærd for at finde frem til måder, at støtte op om barnet, så det føler sig set, hørt og forstået.

I vuggestuen sætter vi ord på barnets handlinger og intentioner overfor de andre børn i fællesskabet.

I udflytteren arbejder vi med temaer fra materialet "Fri for mobberi" for at styrke kulturen og skabe en bevidsthed om hvordan vi sammen skal passe på og hjælpe hinanden.

Vi har fokus på at det kun er os som professionelle samt forældrene, som kan ændre os. Ved at reflektere og være nysgerrige sammen kan vi finde frem til nye og bedre måder at møde og støtte op om barnet på.

Vi har et tæt samarbejde med repræsentanterne i ressource teamet; tale/hørelærer, støttepædagog, psykolog, pædagogisk konsulent, sundhedsplejerske og socialrådgiver og søger råd og vejledning, når vi har behov for dette.

SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN (OG DE MANGE ANDRE OVERGANGE I BØRNEENES LIV)

HVAD SIGER LOVEN?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen. Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

ARBEJDET MED SAMMENHÆNGEN I OVERGANGE I ADELGÅRDEN

Vi arbejder bevidst med og har fokus på de mange overgange i børnenes liv ved at

- invitere kommende børn og forældre til den ugentlige legestue i vuggestuen
- organisere og skabe genkendelighed i dagligdagen som praksisbeskrivelserne for garderobe og måltid bl.a. er eksempler på
- skabe genkendelighed i rammerne og indhold i aktiviteterne lig motorikholdene
- løbende at italesætte, hvad der skal ske indtil frokost, fra frokost og indtil eftermiddagsmad o.s.v.
- have den ugentlige tur til udflytteren for de 4 ældste vuggestuebørn sammen med en fast voksen fra vuggestuen
- prioritere de aftalte aktiviteter i forbindelse med "stærkt samarbejde" med Sølvgade skole
- sikre at børnene er klar, parat til skolestart ved at
 - hoppe vores navn på stammerne, med graverede bogstaver, på marken
 - tegne forhindringsbane på cykelbanen. Her råber nogen af de ældste børn eller en voksen, hvad vi skal gøre; "Hop over til den gule trekant og videre til det grønne 8-tal"
 - skriver vores navne i skovbunden eller former vores navne med kogler
 - mestre de praktiske ting så som
 - kunne holde orden i taske og garderobe
 - klippe med en saks og holde på en blyant
 - og være selvhjulpen ved toiletbesøg

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

HVAD SIGER LOVEN?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn. Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET I ADELGÅRDEN

I vuggestuen tager vi på ture i byen for at

- Samle blade i Kongens Have
- Lege med de andre børn i Netværket til Store Legedag i Kongens Have
- Se film i Cinemateket og på biblioteket
- Se på skibe, vejarbejde og soldater

I udflytteren cykler, kører eller går vi på ture for at

- Samle kartofler på naboens mark
- Låne bøger på biblioteket
- Kæle og kigge på dyrene på naboernes marker
- Fiske i fjorden og samle muslingeskaller ved stranden
- Bygge huler og bro i skoven bag stenbunken

ETABLERING AF EN EVALUERINGSKULTUR

HVAD SIGER LOVEN?

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen. Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3

ETABLERING AF EVALUERINGSKULTUR I ADELGÅRDEN

I Adelgården har vi på baggrund af udviklingsprojektet om rutinepædagogikken i 2016 haft gode erfaringer med at arbejde med aktionslæring, og valgte efter endt "garderobeprojekt" at fortsætte med et projekt omkring måltidet.

I forbindelse med projekterne brugte vi film som metode til refleksion og evaluering af de af os opsatte mål i projektet.

Vi vil fremadrettet bruge elementer fra aktionslæringsmetoden til udvikling af det videre pædagogiske arbejde i Adelgården.

Vi har fortsat fokus på de opsatte mål i praksisbeskrivelserne for at vedligeholde pædagogikken.

I foråret filmer vi måltidet med efterfølgende refleksion og evaluering og om efteråret hr vi fokus på garderoben.

Udover dette vælger vi fokuspunkter, som vi ønsker at være nysgerrige på ved at filme den pædagogiske praksis i dagligdagen med efterfølgende refleksion. Dette bringes videre til forældrene via forældrebestyrelsesmøder, forældremøder og fyraftensmøder til fælles refleksion.

INDDRAGELSE AF FORÆLDREBESTYRELSEN

HVAD SIGER LOVEN?

Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan samt i daginstitutionens arbejde med at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole.

Dagtilbudslovens § 15, stk. 1 og 2

INDDRAGELSE AF FORÆLDREBESTYRELSEN I ADELGÅRDEN

På forældrebestyrelsesmøderne

- Vidensdeler og reflekterer vi over udviklingsprojekterne
- Læser masteren for den styrkede pædagogiske læreplan
- Arbejder vi med udkastet til den pædagogiske læreplan inden offentliggørelsen på hjemmesiden